

TOELICHTING

Algemene toelichting

Op 1 juni 2011 traden in werking de Landsverordening voorkoming en bestrijding witwassen en terrorismefinanciering (AB 2011 no. 28; hierna LWTF te noemen) en de Invoeringsverordening Landsverordening voorkoming en bestrijding witwassen en terrorismefinanciering (AB 2011 no. 29; hierna Invoeringsverordening LWTF te noemen). In verband hiermee werden de Landsverordening identificatie bij dienstverlening (AB 1995 86; hierna LID te noemen) en de Landsverordening meldplicht ongebruikelijke transacties (AB 1995 85; hierna LMOT te noemen) ingetrokken.

Als gevolg van de intrekking van de LID en de LMOT vervielen ook de daarop gebaseerde uitvoeringsregelingen. Echter, door middel van artikel 12, eerste lid, onderdeel b, van de Invoeringsverordening LWTF werden de op artikel 10, eerste lid, van de LMOT gebaseerde indicatorregelingen, zijnde de Regeling indicatoren financiële dienstverleners 1999 (AB 1999 no. 19), de Regeling indicatoren verzekeringswezen (AB 2002 no. 29), de Regeling indicatoren casino's (AB 2002 no. 12), de Regeling indicatoren beroepsbeoefenaren (AB 2009 no. 18) en de Regeling indicatoren handelaren in zaken van grote waarde (AB 2009 no. 19), voor een periode van ten hoogste één jaar aangemerkt als een ministeriële regeling, in de zin van artikel 25 van de LWTF.

Ter uitvoering van artikel 25 van de LWTF trad in werking op 1 juni 2012, de Interimregeling indicatoren ongebruikelijke transacties LWTF (AB 2012 no. 23) als een voorlopige regeling voor 6 maanden, totdat een geheel nieuw indicatorenstelsel als voorzien met de LWTF in werking treedt. Echter, door middel van artikel 5, derde lid, wordt de Interimregeling indicatoren ongebruikelijke transacties LWTF (AB 2012 no. 23) voor een periode van ten hoogste één jaar aangemerkt als ministeriële regelingen als bedoeld in arti-

kel 25 van de LWTF. Tot dit laatste strekt de onderhavige ministeriële regeling.

Artikel 25 van de LWTF draagt de minister, belast met Financiën, namelijk op om bij ministeriële regeling indicatoren vast te stellen aan de hand waarvan door dienstverleners in de zin van de LWTF wordt beoordeeld, of een transactie moet worden aangemerkt als een ongebruikelijke transactie en dienovereenkomstig gemeld.

Indicatoren zijn verdeeld in objectieve en subjectieve indicatoren. Objectieve indicatoren behelzen een grensbedrag of beschrijven een bepaalde situatie die een betrokken transactie als ongebruikelijk aanmerken. In het geval van de subjectieve indicator wordt een beroep gedaan op de bekwaamheid van de dienstverlener. Uitgaande van zijn kennis, ervaring en inzicht merkt hij een transactie als ongebruikelijk aan, indien ter zake het vermoeden is ontstaan dat de transactie mogelijkwijs te maken heeft met witwassen of terrorismefinanciering. Daarbij dient de ‘risk based approach’ te worden gehanteerd. Met deze nieuwe benadering worden de risico’s van de transacties, in verband met witwassen of terrorismefinanciering en indien deze gerelateerd zijn aan de persoon van de dienst, verricht door of ten behoeve van de cliënt door de dienstverleners in beeld gebracht. Deze benadering kan dus een dienstverlener assisteren bij het onderkennen van een meldenswaardige ongebruikelijke transactie.

In de onderhavige ministeriële regeling is gekozen voor een overzichtelijk indicatorenstelsel waarbij er geen verlies van informatie optreedt en dat mogelijke nieuwe methodes van witwassen en terrorismefinanciering kan ondervangen.

Artikel 1

Dit artikel bevat een tweetal voor de toepassing van de onderhavige ministeriële regeling noodzakelijke definities en behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 2

Artikel 2 regelt de objectieve indicatoren. Het eerste lid, onderdeel a, betreft de transacties die aan de politie of justitie zijn gemeld. Ten opzichte van de oude indicatoren is ervoor gekozen om de woorden ‘in verband met witwassen of terrorismefinanciering’ te laten vervallen. Frequent is er immers getwist over de vraag, of een bepaald strafbaar feit verband houdt met witwassen of terrorismefinanciering. Als voorbeeld moge dienen het overleggen van een vervalst identiteitsbewijs. Een vervalst identiteitsbewijs hoeft niet direct verband te houden met witwassen of terrorismefinanciering. In samenhang met andere gegevens en onderzoek kan het Meldpunt echter tot een andere conclusie komen.

Krachtens onderdeel b is melding verplicht in gevallen die gerelateerd zijn aan de toepassing van de bij of krachtens de Sanctieverordening 2006 (AB 2007 no. 24) gestelde voorschriften. In concreto betreft het de zogenaamde sanctiebesluiten in de zin van artikel 2, eerste lid, van de Sanctieverordening 2006. Een voorbeeld hiervan is het Sanctiebesluit bestrijding terrorisme en terrorismefinanciering (AB 2010 no. 27), dat de bevrozing van in Aruba aanwezige fondsen en andere vermogensbestanddelen van personen en organisaties die zich inlaten met terroristische activiteiten en de financiering van terroristische activiteiten mogelijk maakt. Ook kan het gaan om personen en instellingen, die vermeld worden op lijsten die door of vanwege de Europese Commissie en de Amerikaanse Department of Treasury worden beheerd.

Onderdeel c betreft vermelding van alle girale transacties van Afl. 500.000,- of meer aan het Meldpunt. Uit tot nu toe opgebouwde gegevens is gebleken dat het voormalige grensbedrag van Afl. 1.000.000,- of hoger niet effectief is. Derhalve is de grens verlaagd naar Afl. 500.000,- of hoger. Het Meldpunt verwacht hiermee tevens beter inzicht te verkrijgen in het giraal geldverkeer.

Onderdeel d regelt de melding van alle contante transacties van Afl. 25.000,- of meer aan het Meldpunt. Het grensbedrag van Afl. 25.000,- wordt gelijkgesteld met het grensbedrag voor cliëntenonderzoek bij financiële dienstverleners, zoals vastgelegd in artikel 6, eerste lid, onderdeel b, en voor cliëntenonderzoek bij handelaren in zaken van grote waarden zoals vermeld in artikel 6, tweede lid, onderdeel f, van de LWTF.

In artikel 6 van de LWTF is er geen grensbedrag genoemd voor een cliëntenonderzoek voor de vrije beroepsoefenaars en trustkantoren. Ter voorkoming van een mogelijke verschuiving van risico's met betrekking tot witwassen en terrorismefinanciering is de meldgrens eveneens van toepassing voor laatstgenoemde dienstverleners.

Het tweede lid regelt de melding van alle contante transacties van Afl. 5.000,- of meer door casino's. Onder casino's dient te worden verstaan gelegenheden als bedoeld in artikel 1 van de Landsverordening hazardspelen (AB 1990 no. GT 44), alsmede internetcasino's. Het drempelbedrag van Afl. 5.000,- komt overeen met de internationale normen voor antiwitwaswetgeving en de bestrijding van terrorismefinanciering alsmede de aanbevelingen van de FATF, waarin het drempelbedrag voor dergelijke meldingen op USD 3.000,- is gesteld.

Artikel 3

Artikel 3 regelt de subjectieve indicator die is gerelateerd aan Aanbeveling 20 van de FATF. Het gaat om transacties waarbij aanleiding is om te veronderstellen dat ze verband kunnen houden met witwassen of financiering van terrorisme. Door middel van het opnemen van deze indicator heeft de dienstverlener de mogelijkheid om transacties die naar eigen oordeel ongebruikelijk zijn te melden aan het Meldpunt.

In verschillende documenten van internationale organisaties, waaronder de FATF en de Egmont Group, zijn verschillende 'guidelines' (richtsnoeren)

gepubliceerd. Deze ‘guidelines’ geven beschrijvingen van bepaalde methoden, die gebruikt worden bij het witwassen of terrorismefinanciering. Indien een dergelijk methode zich voordoet, dan kan er voor de dienstverleners voldoende aanleiding zijn om de betrokken transactie in onderzoek te nemen, ten einde vast te kunnen stellen of er mogelijk sprake is van witwassen of terrorismefinanciering. De identificatie en verificatie van de identiteit van de cliënt van een dienstverlener vormt één van de wezenlijke elementen van het cliëntenonderzoek. Ingeval bijvoorbeeld de identiteit van een cliënt of een begunstigde van een transactie in het kader van een dienstverlening niet vastgelegd kan worden dan wel de uiteindelijke belanghebbende (ultimate beneficial owner ofwel ubo), niet geïdentificeerd dan wel geverifieerd kan worden, dan kan dit een aanknopingspunt zijn voor een dienstverlener dit te melden aan het Meldpunt, indien er een vermoeden ontstaat dat de betrokken transactie mogelijk te maken heeft met witwassen of terrorismefinanciering.

Artikel 4

Dit artikel regelt de uitzonderingen ten aanzien van enkele specifieke transacties die niet onder de objectieve indicator gemeld behoeven te worden. Mocht bij een dienstverlener reden zijn om te vermoeden dat dergelijke transacties verband kunnen houden met witwassen of terrorismefinanciering, dan dienen deze gemeld te worden op grond van de in artikel 4 opgenomen subjectieve indicator.

Onderdeel a betreft gevallen van de sluiting van pensioenovereenkomsten ten behoeve van werknemers van een bedrijf, waarbij de premie door de werkgever, werknemer of door beiden worden betaald. Er geldt wel een uitzondering indien het gaat om een situatie waarbij een verzekering wordt afgesloten door de eigenaar van een bedrijf ten behoeve van zichzelf als werknemer. Anders kunnen mogelijke verdachte transacties onopgemerkt blijven door de verschillende functiescheidingen van de directeur-groootaandeelhouder.

Onderdeel b heeft betrekking op de pensioenovereenkomsten die door werknemers van een onderneming worden afgesloten, waarbij de te betalen premies of een deel daarvan door de werkgever wordt ingehouden op het salaris van de werknemers.

Krachtens onderdeel c worden transacties ten behoeve of ten laste van de overheid uitgezonderd waarbij er vanuit wordt gegaan dat het overheidsapparaat volkomen integer functioneert. Als voorbeeld kunnen worden genoemd de overheidsdiensten en de vaste colleges van advies (dus de Raad van Advies en de Algemene Rekenkamer). Tevens uitgezonderd zijn de landsbedrijven (bijvoorbeeld de Dienst Openbare Werken) en de begrotingsfondsen (zoals het Interim-Wegeninfrastructuurfonds en het Tourism Product Enhancement Fund). Het Land verricht of laat bepaalde transacties verrichten die in principe niet meldenswaardig zijn. Voorbeelden van beoogde transacties die niet op basis van een objectieve indicator gemeld behoeven te worden, zijn onder andere:

- de bezoldigingen van het overheidspersoneel en arbeidscontractanten;
- transacties ten behoeve van geleverde nutsvoorzieningen voor diensten die door de overheid zijn ingesteld;
- huurbetalingen voor de huisvesting van diensten;
- onderlinge afrekeningen tussen overheidsdiensten.

Uiteraard kunnen uitgezonderde transacties alsnog subjectief gemeld worden, indien er een vermoeden is dat deze transacties mogelijk verband hebben met witwassen en terrorismefinanciering.

Onder het begrip “overheid” vallen niet de bij landsverordening ingestelde organisaties waaraan rechtspersoonlijkheid is toegekend, zoals het Uitvoeringsorgaan AZV of de Aruba Tourism Authority. Het Meldpunt wenst namelijk inzicht te hebben in de transacties van deze instellingen.

Verder wenst het Meldpunt wel de transacties te zien van NV's of VBA's waarvan het Land geheel of gedeeltelijk het eigendom van bezit. Deze zijn de zogenaamde overheids-N.V.'s. Enkele voorbeelden zijn Aruba Airport Authority N.V., Utilities Aruba N.V. en Post Aruba N.V.

Een ander voorbeeld waarop de uitzonderingsbepaling niet van toepassing is, wordt gevormd door de stichtingen waarbij sprake is van een publiek belang en het Land deze heeft opgericht, mede opgericht of doen oprichten en waarop de overheid een overwegende invloed uitoefent. Een dergelijke stichting is belast met een publieke of wettelijke taak. Als voorbeeld van stichtingen kunnen o.a. worden genoemd Stichting Fondo Nacional di Garantia pa Vivienda en Stichting Fundacion Lotto pa Deporte.

Onderdeel d tenslotte geeft het Hoofd van het Meldpunt de bevoegdheid om transacties, die volgens door het Hoofd te beschrijven feiten en omstandigheden, een gering risico voor witwassen of terrorismefinanciering dan wel een ernstige inbreuk op de rechtsorde kunnen opleveren, die thans niet uitgezonderd zijn, alsnog uit te zonderen indien die niet gemeld behoeven te worden. Uiteraard kunnen uitgezonderde transacties altijd alsnog subjectief gemeld worden, indien er een vermoeden is dat deze transacties mogelijk verband houden met witwassen en terrorismefinanciering.

Artikel 5

Artikel 5 geeft het Hoofd de mogelijkheid om de indicatoren te coderen. Deze meldcodes dienen eveneens opgenomen te worden bij het melden van een ongebruikelijke transactie. De codering is van belang voor de procesvoering en voor het genereren van statistische informatie.

Artikel 6

Tenslotte zij voor wat betreft de duur van de Interimregeling indicatoren ongebruikelijke transacties LWTF (AB 2012 no. 23) vermeld, dat deze interimregeling per 1 december 2012 komt te vervallen maar door de werking

van artikel 6, derde lid, hoogstens 4 maanden extra geldt en uiterlijk 1 april 2013 vervalt. De Regeling indicatoren ongebruikelijke transacties treedt in werking met ingang van 1 april 2013.

De minister van Financiën, Communicatie,
Utiliteiten en Energie,